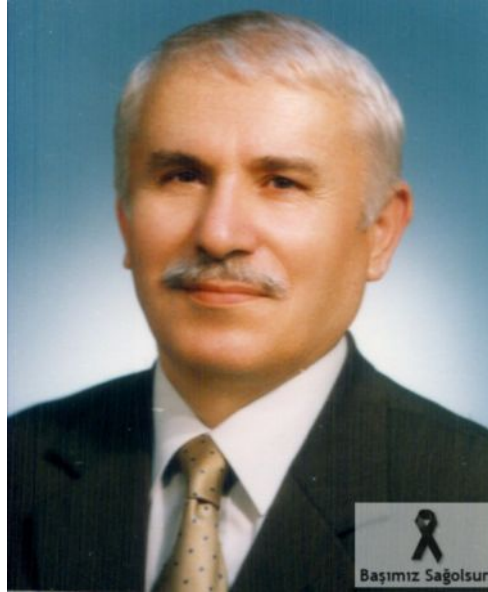

Mühendislik Dekanları Konseyi

Sınai Mülkiyet Hakları ve Üniversiteler

Prof. Dr. Habip ASAN
TPE Başkanı

**Elim bir trafik kazasında kaybettiğimiz
TOBB-ETU Mühendislik Fakültesi Dekanı
Prof. Dr. Süleyman SARITAŞ'ı
saygıyla ve rahmetle anıyorum.**

İçerik

1. Genel Bakış

- Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları
- Sınai Mülkiyet Haklarının Önemi
- Bazı Ülkelerden Örnekler
- Sistemin Unsurları ve TPE

2. Üniversitelerimizde Sınai Mülkiyet Hakları: Durum Tespiti

3. Üniversitelere Yönelik Faaliyetlerimiz

4. Hedefler ve Öneriler

Genel bakış

21. Yüzyılın Kilit Kavramları

- Bilgi ekonomisi
- Girişimcilik
- Fikri sermaye
- Yenilikçilik - inovasyon
- Ar-Ge
- Markalaşma
- Tasarım

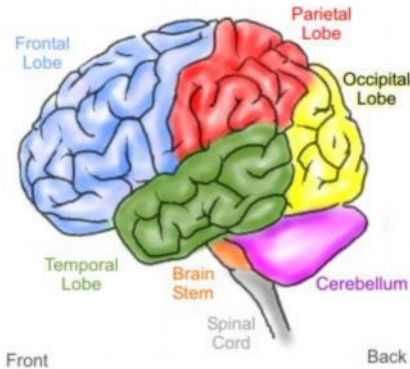
Fark Oluşturmak

- Ar-Ge yoluyla orijinal ürünler üretmek
- Marka değerini artırmak, markalaşmak
- İnovasyon yapmak

Fikri Mülkiyet Hakları (IPR)

İnsan düşüncesinin ürünü olan
yeniliklerin sahiplerine verilen haklardır.

Regions of the Human Brain

Fikri Mülkiyet Hakları (IPR)

- Telif Hakları (Fikir ve Sanat Eserleri) – **Kültür ve Turizm Bakanlığı**

sinema eseri

dizi

kitap

resim

- **Sınai Mülkiyet Hakları (Türk Patent Enstitüsü)**
– Sanayiye uygulanabilen yenilikleri kapsar.

Sınai Mülkiyet Hakları

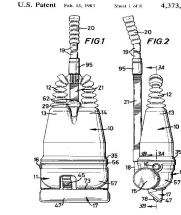
- Patent ve Faydalı Model
- Marka
- Endüstriyel Tasarım
- Coğrafi İşaret
- Entegre Devre Topografyası

Patent

Buluşu açıklaması karşılığında başvuru sahibine buluşun kullanımı için belirli bir süre ile verilen hak.

- 20 yıl süre ile verilir.
- Yenilenmez, uzatılamaz.
- Faydalı model (10 yıl süre)

Marka

- Marka, belirli kişi yada firmalarca üretilen ürün veya hizmeti tanımlayan ayırt edici işarettir
- Firmaların en önemli yatırımudur ve bu yatırım tescil ettirilerek korunmalıdır.
- 10 yıl süre ile verilir.
- Yenilenebilir. (sonsuz)

Endüstriyel Tasarım

Ürünlerin; şekil, biçim, renk, malzeme, doku gibi duyularla algılanan görünümüdür.

- 5 yıl süre ile verilir.
- 5 defa uzatılabilir (25 yıl).

28/11/2008

11/55

Coğrafi İşaret

Belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri itibarıyla kökenin bulunduğu bir yöre, alan, bölge veya ülke ile özdeşleşmiş bir ürünü gösteren işaretlerdir.

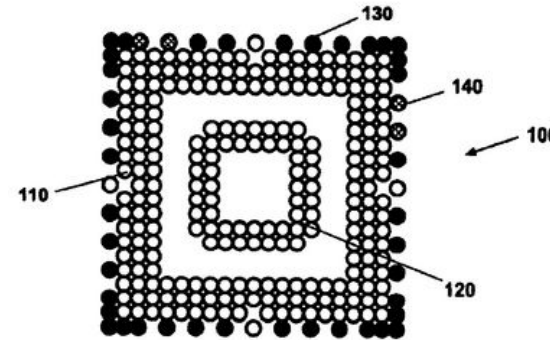

Entegre Devre Topografyaları

Entegre devreyi oluşturan tabakaların üç boyutlu dizilimini gösteren, üretim amacıyla hazırlanmış ve herhangi bir formatta sabitlenmiş görüntüler dizisi olup, her görüntü entegre devrenin üretiminin herhangi bir aşamasındaki yüzeyinin tamamının veya bir kısmının görünümüdür.

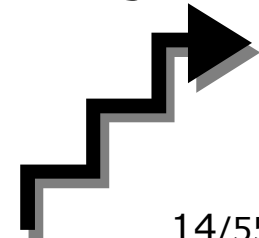
- 10 yıl süre ile verilir.
- Uzatılmaz, yenilenmez.

Sınai Mülkiyetin Önemi

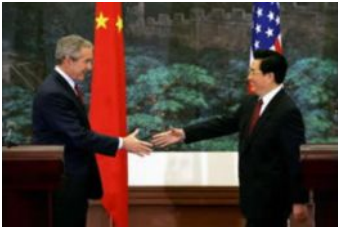
- Sınai Mülkiyet, bir teşvik sistemidir.
- Yeni fikirler ödüllendirilmekte ve yeniliklere basamak oluşturulmaktadır.
 - Ödül - Belirli bir süre tekel hakkı
- Bunun sonucu ise ekonomik ve teknolojik gelişmedir.

Küresel Rekabette Önemi

- Küresel rekabette Ar-Ge belirleyici unsurdur.
- Lizbon Stratejisi
 - “2010 yılında AB’yi, dünyanın en rekabetçi ekonomisi haline getirmek”
 - AR-GE harcamalarının GSMH’ya oranının % 3’e çıkarılması
 - ABD % 2,76,
 - Japonya %3,12
 - AB ortalaması %2
 - Türkiye % 0,8
 - 2013 Hedefi %2
 - Küresel Rekabet İndeksinde dünyada 53. (2007)

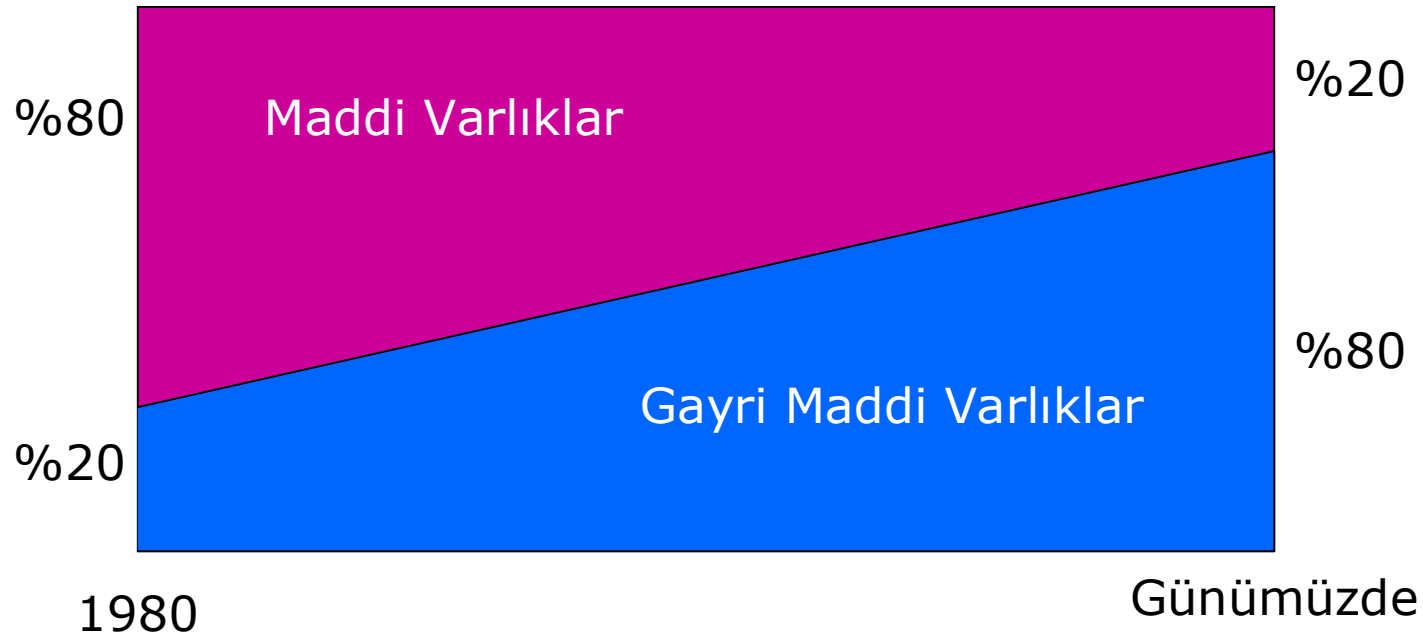
G8 Hokkaido Toyako Summit

北海道洞爺湖サミット

Küresel Rekabette Önemi

- Standard & Poors ilk 500 firma üzerine yaptığı araştırma;

İnovasyon Açısından Önemi

- Patent başvurularından yararlanılmadan başlanılan Ar-Ge ve inovasyonda;
 - teknik bilgi ve yeniliklerin büyük kısmı ihmal edilmiş,
 - boşa emek, zaman ve para harcanmış olur.
 - AB’de yıllık 70 milyar EURO kayıp
- Tüm dünyadaki teknik bilginin %80’i patent dokümanlarında yer alır.
- Bilimsel yayınlardan daha günceldir .
- Yılda 1 milyondan fazla patent başvurusu yapılmaktadır.
 - Dakikada 2 patent başvurusu
- Tüm dünyada 5,4 milyon geçerli patent bulunmaktadır.

Özetlersek

- Ar-Ge ve inovasyon sonunda elde edilen yenilik başta patent olmak üzere ancak sınai mülkiyet ile korunur.
- Kullanım, lisans verilmesi veya devir suretiyle Ar-Ge ve inovasyon masrafları geri kazanılır.
- Yeni Ar-Ge ve inovasyon faaliyetleri finanse edilir.

Gelişmiş Ekonomilerde Sınai Mülkiyet

- ABD
- Japonya

Amerika Birleşik Devletleri

- Yıl: 1787 – ABD Bağımsızlığını kazandı.

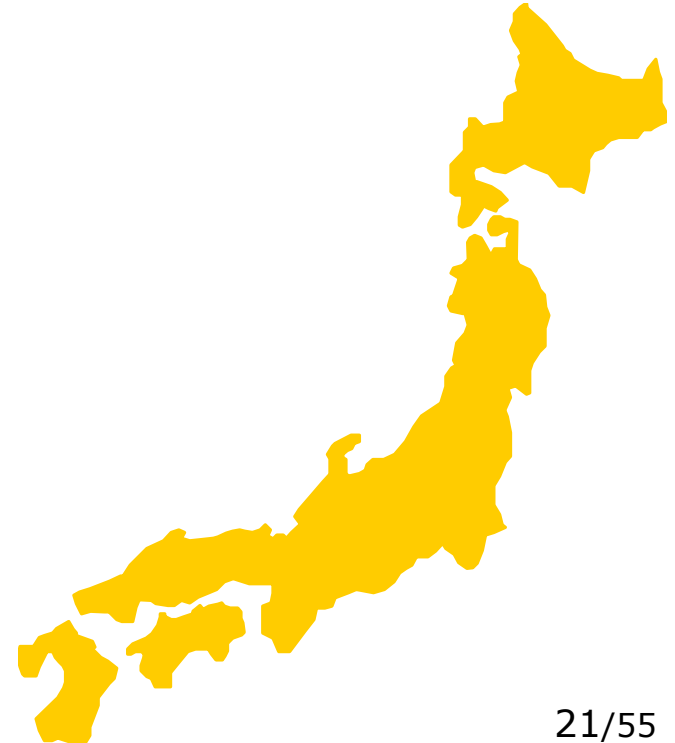
- Anayasa Hükmü :

"... in order to progress of useful technology and sciences ... the parliament ... shall grant limited exclusive rights for a certain period of time to inventors"

- Yıl 1790 – Patent Kanunu Yürürlüğe girdi.

100 yıl sonra...

Yıl : 1880'ler
Yer : Japonya

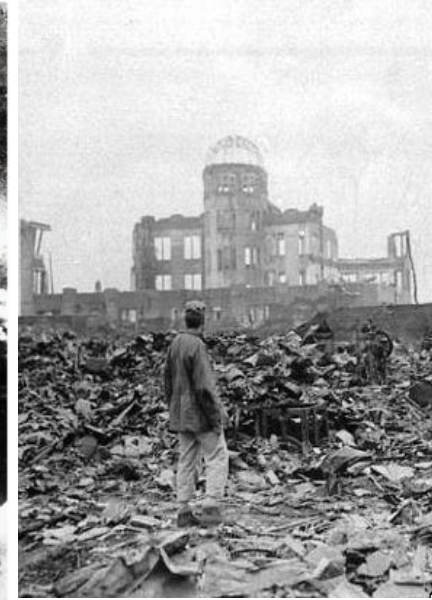
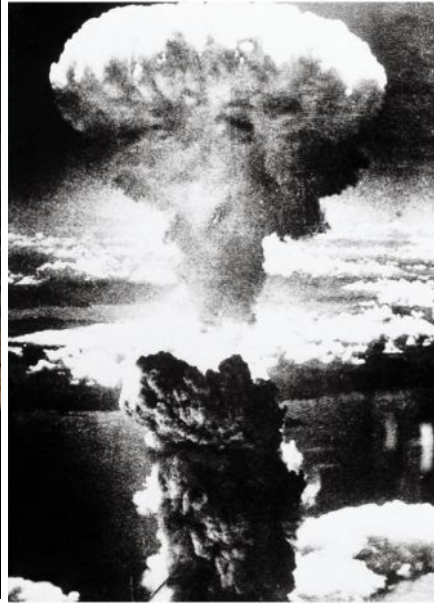

Japonya

- "ABD neden büyük bir ülke?"
- Japon hükümeti, bu sorunun cevabını bulması için Takahashi Korekiyo'yu görevlendirdi.
- Korekiyo araştırmaları neticesinde;
"ABD'nin büyük ülke olmasının nedeni patent sistemidir ve Japonya bu sisteme sahip olmalı" önerisini getirdi.
- 1885'te Japon Patent Kanunu yürürlüğe girdi. Başkanlığa Korekiyo getirildi.
- 1886'da Japon Patent Ofisi kuruldu.
- 1898'de Japon Medeni Kanunu yürürlüğe girdi.

II. Dünya Savaşı

II. Dünya Savaşı Sonrası

- 1955 yılından itibaren 10'ar yıllık üç aşamalı politika uygulandı.
- I. Aşama (1955-65): Patent sistemi ile yabancı teknolojilerin Japonya'da patent almasına ve patentli teknolojilerin **lisansı** ile ülkeye transferine olanak tanındı.
- II. Aşama (1965-1975): Transfer edilen teknolojilerin Japonlar tarafından **özüm senmesi** ve **geliştirilmesi** sağlandı.
- III. Aşama (1975-85): Japonya'nın **kendine özgü teknolojileri** üretilmesi sağlandı.

21. Yüzyılda Japonya

- Bugün Japonya dördüncü aşamanın içindedir. Bu aşamada, Japonya öncü konuma gelmiş, **patent başvuruları rekor düzeye** ulaşmıştır.
- Japonya, teknolojik gelişmeye yıllık 140 Milyar USD yatırım yapmaktadır.
- Her yıl ortalama 400 bin patent başvurusu gerçekleşmektedir.
- Japon şirketlerinde 700 binden fazla Araştırmacı-Mühendis çalışmaktadır.

Gelişen Ekonomiler Durum

- Çin
- G. Kore
- Hindistan

Çin

- 2003 yılında 65 milyar USD olan Ar-Ge harcamaları 2006 yılında 130 milyar USD'ye çıkmıştır.
- Ar-Ge harcamalarındaki özel sektörün payı %70, kamunun payı ise %30 olmuştur.

G. Kore

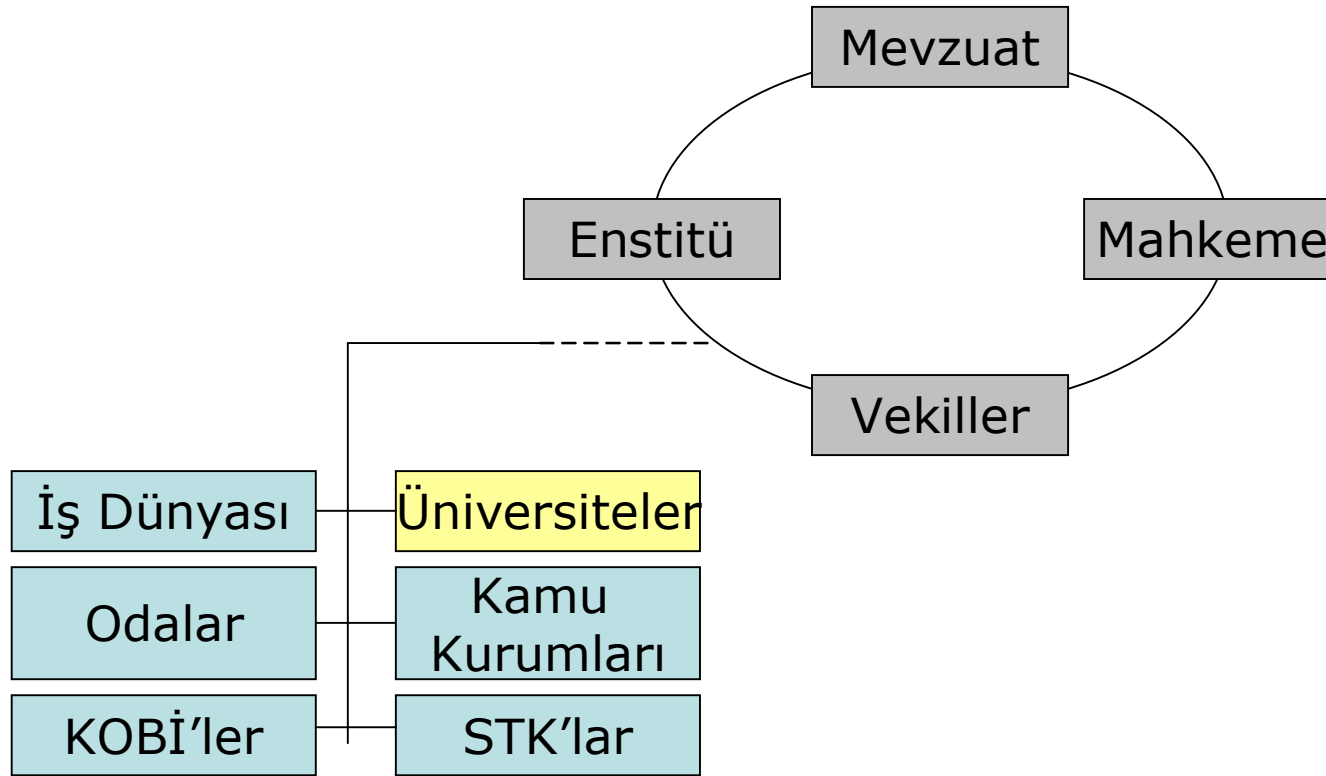
- Uzakdoğu Asya'nın II. Japonya'sı olma yolunda.
- 1960'larda birkaç yüz dolarlık kişi başı milli gelire sahip bir ülke konumunda idi.
- Bugün 25.000 USD kişi başı milli gelire sahiptir.
- 1980'lerde birkaç yüz patent başvurusu yapılırken günümüzde yılda iki yüz bini aşkın patent başvuru yapılmaktadır.

Hindistan

- Son 20 yılda Hindistan, yazılım alanında olağanüstü gelişme gösterdi.
- 750,000 yazılım uzmanına sahiptir.
(Almanya 550,000 ; İtalya 375,000)
- Hızla büyüyen bir yazılım ihracı söz konusudur. 2003 yılında, 2 Milyar USD gelir elde etti.
- Bu üstünlüğünü sürdürebilmek için güçlü fikri mülkiyet koruması oluşturmayı amaçladı.

Sınai Mülkiyet Sistemin UNSURLARI

Tescilde Yetkili Tek Kuruluş

- TPE, Türkiye'nin fikri hazinesi.

Sayılarla "TPE"

Kuruluş	: 1871 – 1994 (544 Sayılı KHK) 5000 Sayılı Kanun (2003)
Statü	: Bağlı kuruluş (STB)
Başvuru	: 113,600 (2007)
Gelen Evrak	: 266,246
Giden Evrak	: 426,659
Toplam Evrak	: 692,905
Personel	: 249
Bütçe	: Özel
Yükümlülükler:	13 Uluslararası Anlaşma

Vizyonumuz

*"Sınaî mülkiyetin etkin ve yaygın
kullanımını sağlayarak
Türk sanayi ve teknolojisini küresel
rekabette öne çıkarmak;
Avrupa'da örnek ve öncü kurum olmak"*

Dünyadaki Yerimiz

Tarihi Gelişim Açısından;

- Avrupa'nın en eski ikinci Marka Kanunu
Alamet-i Farika Nizamnamesi (1871)
- Avrupa'nın en eski Patent Kanunlarından
biri İhtira Beratı Kanunu (1879)

Dünyadaki Yerimiz

Başvuru Sayıları Açısından;

- Marka : Avrupa 3.
- Marka (Uluslararası): Dünya 15. (2007) (80 ülke)
- End. Tasarım : Avrupa 3.
- Yerli Patent : Avrupa 8. (2007)
- Yerli Patent (Artış) : Dünya 1. (2007) (+%78)
- Patent (Uluslararası): Dünya 27. (138 ülke) (2007)
- Patent (Uluslararası): İlk 500 içinde bir Türk firması (Arçelik – 101.) (2007)

2. Üniversitelerimizde Sınai Mülkiyet Hakları: Durum Tespiti

Durum Tespiti

1. Üniversitelerimizde sınai mülkiyet bilinci yeterli değildir.
2. Üniversitelerimizden yapılan patent başvuru sayısı çok yetersizdir.
3. Akademik yükselme ve atanma ölçütlerinde patentin etkisi yetersizdir.
4. Öğretim üyelerinin özgün bilimsel çalışmaları için patent almasını caydırıcı unsurlar bulunmaktadır.

Akademik Yükselme ve Atanma Kriterlerinde Patentin Etkisi

Üniversite Adı	Patent/Kitap	Patent/Makale
Ankara Üniversitesi	-	↑
Başkent Üniversitesi	↓	↓
Ege Üniversitesi	↓	↓
Gazi Üniversitesi	↓	↓
İstanbul Üniversitesi	↑	↑
İTÜ	↑	↑
Kocaeli Üniversitesi	↓	↑
Hacettepe Üniversitesi	↓	↑
Mersin Üniversitesi	↓	↑

28/11/2008

Patent Puanı Düşük

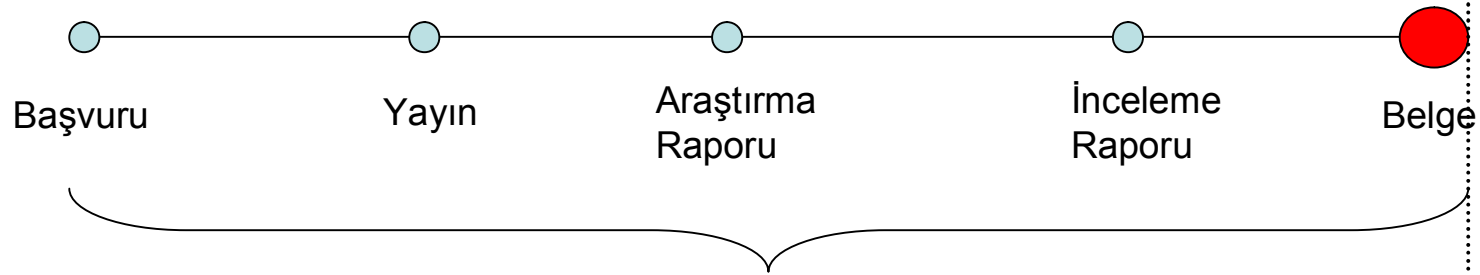
Patent Puanı Yüksek veya Eşit

38/55

Neden Caydırıcı?

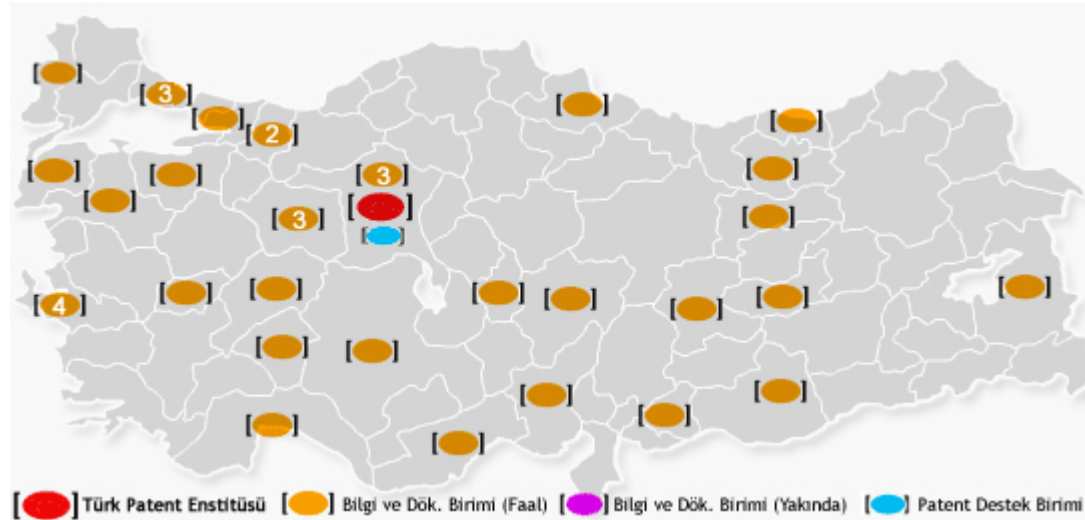
- Kriterlerde patentin etkisinin az olması
- Patent alım sürecinin uzun olması (3-4 yıl)
- Patent belgesi alındıktan sonra puanın kazanılması

3. Üniversitelere Yönelik Faaliyetlerimiz

1. Bilgi ve Doküman Birimleri

- Türkiye genelinde 38 birimin 16'sı üniversiteler bünyesinde,
 - Bilgi ve doküman desteği sağlanması
 - Görevli personele eğitim verilmesi

2. Bilgilendirme Seminerleri

- Seminer ve eğitim konuları
 - ulusal ve uluslararası patent sistemleri
 - patent alma süreçleri
 - patent başvurusu hazırlama esasları
 - patent teşvik sistemleri
 - online patent ön araştırması

3. Patent Randevu Sistemi

- Uzmanlar tarafından verilen danışmanlık hizmeti;
 - “Birebir uygulama”
 - Gazi Üniversitesi (ilk uygulama)
 - 40 öğretim üyesi

4. Patent Günleri Projesi

- Şehrin üniversitesi ve Sanayi ve Ticaret Odası ile birlikte gerçekleştirilmesi
- Üniversite-sanayi işbirliğine katkı sağlanması
- Her bir proje uygulaması 2 gün
 - Seminer ve panel
 - Danışmalık
- Gerçekleştirilen etkinlik sayısı: 4 (2008)
 - Kayseri
 - Kocaeli
 - Trabzon
 - Erzurum

5. Teknoloji Transfer Ofisleri

- Avrupa Patent Ofisi'nin Avrupa çapında başlattığı pilot proje uygulaması
- Avrupa'da 8 üniversitede teknoloji transfer ofisi kurulması
- Üniversitede patent bilgisinin artırılması ve patent kültürünün yerleştirilmesi
- Ulusal patent ofisleri ile EPO "Ulusal Eylem Planı" çerçevesinde desteklenmesi

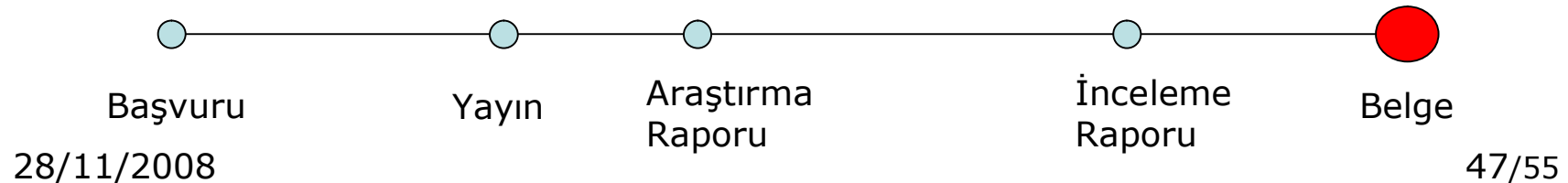
Pilot Projede Yer Alan Üniversiteler

- Türkiye: **Gazi Üniversitesi**
- Polonya: Lodz Teknik Üniversitesi
- Macaristan: Budapeşte Teknoloji ve Ekonomi Üniversitesi
- İtalya: Turin Üniversitesi
- Slovenya: Ljubljana Üniversitesi
- Romanya: Bükreş Polytechnic Üniversitesi
- İngiltere: Bristol Üniversitesi
- Portekiz: daha sonra belirlenecek

6. Akademik Yükselmede Yeni Model Önerisi

- Kriterlerde patentin etkisinin artırılması
 - Patent puanlarının arttırılması
 - Patent puanlamasının belge alındıktan sonra değil, belge verme işlemi süresince yapılması
- ☐ Başvuru (%a)
 - ☐ Yayın (%b)
 - ☐ Araştırma Raporu (%c) (Raporun durumuna göre)
 - ☐ İnceleme Raporu (%d) (Raporun durumuna göre)
 - ☐ Belge (%e)

7. Üniversitelerde Sınai Mülkiyet Bilgisinin Yaygınlaştırılması Projesi

- Çalıştay
 - Avrupa Patent Akademisi işbirliğinde,
 - WIPO Akademinin katılımı ile
 - 21 Şubat 2008 – İstanbul Üniversitesi
 - Katılımcılar: 70 rektör ve üst düzey yönetici
- Avrupa'da değişik ülkelerde benzer çalıştaylar düzenlendi.
- Geniş katılımlı bir konferans (Genel Değerlendirme)
 - 2-3 Aralık 2008 Hollanda (La Hay)

8. Üniversiteler ve İlgili Kurumlarla İşbirliği

- Üniversitelerle ikili işbirlikleri oluşturulması
 - Bilgi ve Doküman Birimleri oluşturulması
 - Belirli konulara ilişkin işbirlikleri oluşturulması
 - Gazi Üniversitesi, TOBB-ETÜ (Uzmanlık tezleri)
- YÖK ile işbirliği

8. Üniversiteler ve İlgili Kurumlarla İşbirliği (Devam)

- TÜBİTAK
 - Patent Teşvik Sistemi
 - Ulusal başvuruların desteklenmesi
 - 3.000 YTL – Geri Ödemesiz
 - Uluslararası başvurular ilk aşama
 - 3.000 YTL – Geri Ödemesiz
 - Uluslararası başvuru son aşama
 - 100.000 YTL – Geri Ödemeli
 - Geri ödemesize dönüşebilmektedir.
- KOSGEB

4. Hedefler ve Öneriler

Hedefler ve Öneriler

- Üniversitelerde sınai mülkiyet kültürünün yerleşmesi ve sınai mülkiyet haklarının üniversite eğitim müfredatına girmesi
- Üniversitelerde Fikri Mülkiyet Hukuku anabilim dalı kurulması ve lisansüstü programlar (WIPO İşbirliğinde) açılması
- Akademik yükselme ve atanma kriterlerinde patentin etkisinin arttırılması
- Teknoloji Transfer Ofisleri için model oluşturulması

Hedefler ve Öneriler (Devam)

- Öğretim üyelerinin patent başvurularının daha fazla ödüllendirilmesi/desteklenmesi
- Literatür taramalarında patent dokümanlarından da yararlanılması
 - İnternet
 - EPOQUE
- Sanayiye uygulanabilecek yeniliklerin bilimsel yayından önce başvuruya dönüştürülmesi
- Üniversite web sayfalarında TPE'ye ve patent araştırma sitelerine link verilmesi

Son Söz

- Yenilikte öncü
- Küresel rekabette öne çıkan

Bir Türkiye İçin

"Akılla Üret, Tescille Kazan"

Teşekkürler...